

**Zajedničko povjerenstvo
za ekonomske reforme i razvoj**

Broj: 03/3-50-1-97-5/08
Sarajevo, 08.05.2008. godine

Z A P I S N I K

**5. sjednice Zajedničke komisije za ekonomske reforme i razvoj oba doma
Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine,
održane 08.05.2008. godine**

Sjednica je počela u 10.15 sati.

Sjednicom je predsjedavao g. Drago Ljubičić, predsjedavajući Komisije.

Sjednici su prisustvovali: g. Bajazit Jašarević, g. Rudo Vidović, g. Ivo Miro Jović, g. Hazim Rančić, g. Slobodan Šaraba, g. Adem Ibrahimpašić, g. Jovan Todorović i g. Hadži Jovan Mitrović, članovi Komisije.

Odsustvo je opravdala gđa. Azra Hadžiahmetović.

Sjednici su prisustvovali: Gđa. Ljerka Marić, Direktorica Direkcije za ekonomsko planiranje BiH, gđa. Azemina Vuković, Pomoćnica Direktorice Direkcije za ekonomsko planiranje BiH i g. Amer Bekrić, sekretar Zajedničke komisije za ekonomske reforme i razvoj oba doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Za sjednicu je predložen i jednoglasno usvojen sljedeći

D N E V N I R E D

1. Usvajanje Zapisnika 4. sjednice Zajedničke komisije,
2. Upoznavanje sa Programom rada Direkcije za ekonomsko planiranje,
3. Upoznavanje o dopisu Ad hoc komisije za pripremu izmjena i dopuna te prečišćenog teksta Poslovnika, kojim je Komisiji upućen poziv za uključivanje u pripremu izmjena i dopuna Poslovnika s Prijedlogom za izmjene i dopune Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH,
4. Tekuća pitanja.

G. Drago Ljubičić, dao je uvodnu riječ navodeći da je pred početak sjednice dobiven dopis Ministarstva vanjskih poslova koji će se razmatrati pod tačkom razno, te predstavio novoimenovanog sekretara Komisije g. Bekrića. Napomenuo je da je za praćenje toka sjednice obezbjeđeno tonsko snimanje.

Ad.1.

Zapisnik 4. sjednice Zajedničke komisije za ekonomske reforme i razvoj jednoglasno je usvojen, bez primjedbi.

Ad.2.**Upoznavanje o Programu rada Direkcije za ekonomsko planiranje**

G. Drago Ljubičić je predstavio Ljerku Marić, Direktoricu Direkcije za ekonomsko planiranje i Azeminu Vuković, Pomoćnica Direktorice, te naglasio da uvrštavanje ove tačke u dnevni red sjednice Zajedničke komisije proizilazi iz njenih nadležnosti definiranih članom 56. Poslovnika Predstavničkog doma PS BiH i članom 50. Poslovnika Doma naroda PS BiH, te potrebe uspostave partnerskih odnosa sa institucijama Vijeća ministara BiH. S druge strane, u skladu sa odredbama člana 2. Zakona o izmjenama i dopunama zakona o Vijeću ministara BiH, u izradi dokumenata iz nadležnosti Direkcije za ekonomsko planiranje, ista je obavezna koordinirati sa svim relevantnim institucijama na svim nivoima vlasti u BiH.

Gđa. Ljerka Marić se zahvalila predsjedavajućem na predstavljanju. Naglasila je da je Direkcija za ekonomsko planiranje nastala izmjenom Zakona o Vijeću ministara i ministarstvima, te da je, uz Direkciju za evropske integracije, to druga direkcija koja, kao stalno tijelo, postoji direktno uz VM BiH. Posebno je naglasila da se BiH sada nalazi pred izazovom pripreme novih strateških dokumenata: Strategije razvoja BiH 2008.-2013. i Strategije socijalne inkluzije, tj. uključivanja.

Prethodna Strategija borbe protiv siromaštva za razdoblje 2004 – 2007 godina i njena revizija su ocijenjeni kao jako dobri, ne samo od donatora Svjetske banke, nego i drugih institucija kao npr. Evropske komisije

U toku je planiranje nove Strategije i cilj ovog upoznavanja je da se pruži globalna slika, gdje se DEP nalazi u ovoj fazi, odnosno da se vidi način uključivanja Parlamenta, odnosno Zajedničke Komisije za ekonomske reforme i razvoj, kako bi se fazno pratio rad na izradi strategije, dokle se došlo u tom procesu, i td. Ovo praćenje rada je nedostajalo tokom izrade prethodne strategije. Direktna veza sa Parlamentom bi se, u ovoj fazi, napravila, na način da DEP prvo dostavi Finalni izvještaj koji se odnosi na rezultate prethodne Strategije razvoja.

Prijašnji saziv VM BiH formirao je Koordinaciono tijelo koja se bavi evropskim integracijama i ekonomskim razvojem. To tijelo sačinjavaju tri premijera, tri ministra financija, ministar trgovine, po pozivu predstavnik DEI-a i predstavnik DEP-a. Zaključkom Koordinacionog tijela, iz devetog mjeseca prošle godine, određeno je da se pristupi izradi Strategije. Koordinacioni odbor očekuje da DEP napravi novu strategiju i predloži ciljeve budućeg razvoja na osnovu Finalnog izvještaja i brojnih postojećih entitetskih, kantonalnih i općinskih strategija u BiH. U tom procesu bitna je naglašena uloga Savjetodavnog odbora, formiranog od predstavnika VM BiH, entitetskih vlada i Brčko Distrikta BiH. Posebno je istaknuta koordinirajuća uloga DEP-a u odnosu na entitetske vlade.

Što se tiče samog DEP-a, on ima tri sektora (Sektor za izradu strategije, Sektor za makroekonomske analize i Sektor za opće poslove). DEP ima određene funkcionalne probleme (nedovoljna potpunosti kadrovima, problem sa usvajanjem novog Pravilnika i problem s prostorom).

Tokom posljednjih nekoliko godina međunarodna zajednica je osigurala značajnu podršku DEP-u putem sredstva SB, EK i DiFID-a (Ured za međunarodni razvoj London). Projekt pomoći DiFID-a ističe u petom mjesecu, neizvjesno je hoće li se produžiti, a projekt EK traje još godinu dana i usmjeren je ka razvijanju makroekonomskog modela koji je tek u nastojanju za BiH.

Dobro poznate okvirne ciljeve Strategije (evropske integracije i bolji standard) je potrebno povezati sa budžetiranjem (koliko sredstava je potrebno uložiti u pojedine sektore). Projekcije je osjetljivo raditi jer postoji uticaj eksternih faktora, povećanje cijena hrane, energenata i sl. Radit će se tri scenarija, pesimistički, realan i optimistički scenarij.

Ovim strategijama treba se raditi na viziji razvoja BiH. VM BiH treba snositi odgovornost za izradu i primjenu ovih strategija. Međutim, u ovoj fazi je bitno i značajno da i Parlamentarna skupština BiH, odnosno poslanici i predstavnici budu upoznati sa osnovnim odrednicama rada DEP-a. Predlaže da, nakon što DEP dostavi Finalni izvještaj koji se odnosi na rezultate prethodne Strategije razvoja, sukcesivno i u fazama Zajedničkoj komisiji dostavlja producirane dokumente, uz napomenu da DEP uvijek stoji na raspolaganju za dodatne informacije i pojašnjenja, kao i primjedbe, kritike i sugestije.

Gđa. Azemina Vuković je naglasila da se Sektor za pripremu strategije također bavi i monitoringom i evaluacijom mjera iz strategije, te je na taj način VM BiH zaokružilo princip gradnje strateških dokumenata na osnovu egzaktnih pokazatelja, kao i participatorni princip vezano za vlade (prisustvo predstavnika svih vlada, svih ministarstava na državnom i entitetskom nivou u toku pripreme razvojnih dokumenata). Sa parlamentima DEP nije uspio da zaokruži jedan takav proces i smatra da je to bio veliki problem, jer je mnogo lakše kad se raspravlja na Parlamentu, jer Parlament, iako ne usvaja, na kraju daje saglasnost i potrebnu podršku tim strateškim dokumentima. Podcrtala je značaj da u se svim fazama rada bude zajedno, ne samo sa izvršnom vlašću, i misli da je ovo dobar način kako to treba uraditi. Ujedno, pozvala je da se, po potvrdi ciljeva i otpočinjanju pravog posla na pripremi Strategije, prisutni uključe u radne grupe ukoliko su za to raspoloženi, u okviru ključnih javnih diskusija (o svim fazama dokumenta).

G. Ivo Miro Jović je izrazio dobrodošlicu gošćama i istakao da je pravovremeno promišljanje o radu DEP-a važno za članove Komisije. Zahvalio se na iskazanoj spremnosti i pozivu za suradnju koji prihvata, te je podcrtao potrebu timskog rada. Izrada strategije ne smije se završiti samo na papiru, to je permanentan rad i dinamičan posao usmjeren na funkcioniranje zajednice. Dobro je da se što prije krene sa prezentacijama poslova koje DEP obavlja kako bi se zajednici dao osjećaj da se stvaraju karike u lancu za oblast ekonomije i ubrzanog kretanja prema evropskim integracijama.

G. Bajazit Jašarević smatra da treba dati konkretnu podršku radu DEP-a, a da bi bilo dobro dobiti sve dokumente u fazi nacrtu, u elektronskoj formi, kako bi se članovi Komisije mogli aktivno pripremiti za diskusiju u Parlamentu, sprovesti ozbiljnu raspravu u kojoj bi se iznijeli stavovi, i u javnosti ispitali rezultati. Volio bi kada bi se strategija na Parlamentu raspravljala na plenarnoj sjednici oba doma, ostavljajući mogućnost da se, i nakon što je VM uobličio u konačan tekst, na domovima usvoje određeni zaključci i prijedlozi koji bi se dogradili u tekst, odnosno da poslanici u fazi donošenja imaju punu slobodu iznošenja svojih stavova. Smatra da nije dobro da Parlament bude samo obavješten uz izraze žaljenja što nije ranije uključen. Dovodeći u vezu nadležnosti Zajedničke komisije za ekonomske reforme i razvoj, smatra da rad na ovim dokumentima, može biti i dominantno polje aktivnog djelovanja. Smatra da bi bilo dobro kada bi se u nekoj fazi, po ocjeni VM ili Direkcije, pripremio jedno takvo zasjedanje i da se tamo obavi i jedna cjelodnevna i ozbiljna rasprava, te donesu određeni zaključci koji bi unaprijedili sadržaj ovih strategija. Također, smatra da je prethodna strategija bila dobra, ali da nije dovoljno prezentirana u javnosti, što se naročito odnosi na rezultate u implementaciji te strategije. Dalje, podržava kontinuirani rad i smatra dobrim aktivnije učešće ove komisije, uz naznaku potrebe da i Zatupnički Dom više raspravlja o važnim stvarima.

G. Jovan Todorović se zahvalio na prezentaciji, za ranije strateške dokumente je rekao da ih je bilo puno, a da su malo realizovani i malo praćeni. Smatra da se strategija treba konstantno evoluirati, da se stalno dograđuje postojeća i prati realizacija usvojene. Prilikom izrade strategije treba uzeti u obzir sve okolnosti koje su pisutne i ne treba biti previše ambiciozan, i u tim ambicijama nerealan.

Potencirao je posvećivanje posebne pažnje agraru, iz razloga što je u BiH to jedini zdrav resurs kojim se raspolaže, a u budućnosti će svijet imati problema sa hranom. Smatra da bi tome trebalo dati prioritetan značaj i angažovati eksperte kojih u BiH ima dovoljno. Istakao je da bi bilo dobro napravite sintezu pojedinih struka, ne oslanjajući se previše na tuđa iskustva, jer su okolnosti specifične, te da stoji na raspolaganju za učešće u radu DEP-a.

G. Rudo Vidović smatra da DEP mora imati podršku nadležnih institucija, prije svega Parlamentarne skupštine BiH i da se mora izraziti potpora struci, a da tu značajnu ulogu ima ova Komisija koja će razmatrati dokumenta prije usvajanja na sjednici Parlamenta.

G. Adem Ibrahimpašić smatra da se u strategiji mora razmišljati i o okrupnjavanju zemljišnih posjeda namijenjenih poljoprivrednoj proizvodnji i upitao zašto graditi fabrike, kada je u svijetu ovakva situacija sa cijenama hrane, a BiH u tom segmentu ima razvojne šanse.

G. Hadži Jovan Mitrović smatra da je Bosni i Hercegovini potrebna razvojna strategija. Strategije razvoja su radili i niži nivoi vlasti, entiteti, kantoni, čak i općine. Smatra da BH razvojna strategija treba uvažavati tu činjenicu i da je treba uzeti u obzir. Osnovni razlog što prethodne strategije nisu realizovane u cijelosti leži u činjenici da postoje razlike među regionima i entitetima te da strategije nisu bile objektivno pripremljene i uvažavale tu realnost, te samim tim nisu bile objektivne. Smatra da nema bolje prilike za DEP da dođe do Parlamenta, nego preko Komisije za ekonomske reforme i razvoj koja će omogućiti tu vezu i da je to dobar, realan i objektivan način rada, jer omogućava da se preko Klubova iskoordinira šta eventualno treba promijeniti u Strategiji.

G. Slobodan Šaraba je pomenuo da su, prije mjesec dana, vinari iz Hercegovine bili u Francuskoj i da je tom prilikom zajednički zaključeno da BiH ima prostora da izvozi 4 miliona litara vina. Smatra da u razvojnoj strategiji mora biti prostora za Projekte razvoja vinarstva u Istočnoj Hercegovini, budući da se tu proizvodi samo 700.000 litara vina, u odnosu na Zapadnu Hercegovinu koja proizvodi oko 4 miliona litara, te da se tržištu zajedno ponude dodatne količine.

U zaključnom izlaganju **gđa. Azemina Vuković** naznačila je da će se 29. maja ili 3. juna ograničavati Konferencija posvećena radu DEP-a, uputila je poziv za prisustvovanje radu Konferencije, te naglasila da će pravovremeno uputiti zvanične pozive.

G. Drago Ljubičić je u cijelosti podržao predstavljanje DEP-a, te je definiran **ZAKLJUČAK:** „Zajednička komisija za ekonomske reforme i razvoj u cijelosti podržava prezentirani rad DEP-a, stoji nas raspolaganju i inzistira na saradnji sa Direkcijom, zasnovanoj na partnerskoj suradnji u procesu pripreme i definiranja razvojnih dokumanata“.

Ad.3.

Upoznavanje o dopisu Ad hoc komisije za pripremu izmjena i dopuna te prečišćenog teksta Poslovnika, kojim je Komisiji upućen poziv za uključivanje u pripremu izmjena i dopuna Poslovnika s Prijedlogom za izmjene i dopune Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH

Amer Bekrić je upoznao prisutne sa dopisima Ad hoc komisije za pripremu izmjena i dopuna, kao i prečišćenog teksta Poslovnika Predstavničkog doma PS BiH od 12. marta i 9. aprila ove godine, kojima su pozvani poslanici i Komisije da se uključe u pripremu izmjena i dopuna Poslovnika, dostavljanjem svojih amandmana, a najkasnije do 31. maja 2008. godine. U tom smislu, uz saglasnost predsjedavajućeg, pripremljen je Prijedlog za izmjene i dopune člana 56. Poslovnika. Prijedlog, u kome su boldiranim tekstom naznačene predložene dopune, u cijelosti je otvoren za diskusiju u smislu davanja primjedaba i sugestija od strane članova Komisije, uz napomenu da je isti pripremljen na osnovu:

- Zapisnika sa 2, 3. i 4. sjednice Zajedničke komisije za ekonomske reforme i razvoj.
- Revidirane PRSP (razvojne strategije Bosne i Hercegovine),
- Ekspoza g. Nikole Špirića, predsjedavajućeg Vijeća ministara Bosne i Hercegovine,
- Programa rada Vijeća ministara BiH za 2008. godinu, usvojenog na 41. sjednici VM BiH od 06.03.2008. godine sa naročitim osvrtom na Program rada Direkcije za ekonomsko planiranje;
- materijala „**Ekonomske reforme**“ Istraživačkog sektora Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH,
- obavljenih konsultacija sa DEP-om i DEI-em, kao i Sekretarima drugih Komisija.

Posebno je naglašeno da su razrađene mjere ekonomske politike koje su u nadležnosti institucija BiH i da se ni u kom slučaju ne zadire u nadležnosti entiteta. Također, ovim se pokušalo precizirati nadležnosti ove, u odnosu na druge Komisije PS BiH, što je možda i preambiciozno. U zavisnosti od toka diskusije koja će se voditi i određenja Komisije po ovom pitanju, pripremit će se amandmani koji će se uputiti Ad hoc komisiji.

G. Drago Ljubičić je istakao da je ovim dato uvodno obrazloženje i jedan mali dio hronologije oko izrade prijedloga. Dogovoreno je da Sekretar sačini prijedlog i svima ga dostavi, kako bi se o istom raspravljalo.

G. Slobodan Šaraba smatra da se radi o radnom materijalu, a Komisija treba da formuliše prijedlog. Pripremljeni materijal može poslužiti kao osnova za kvalitetnu diskusiju, te smatra da je materijal pretenciozan, odnosno da je ovo nešto što u ovom trenutku izlazi iz domena rada ove komisije u djelu koji se odnosi na tačku g), odnosno na određene podtačke, koje su ipak u nadležnosti entiteta jednim dobrim djelom. Smatra da ne treba utvrđivati i obuhvatati određene nadležnosti koje su u nadležnosti entiteta, bez njihove saglasnosti. Zato smatra da u tački g) treba dobro utvrditi šta je to što zaista može da ostane, a šta je to što ipak ne može da bude dio teksta. Konkretno, obrazovanje, nauka i tehnologija je entitetska nadležnost, unapređenje razvoja i promovisanje turizma, oblast poljoprivrede, šumarstvo, vodoprivreda, javna uprava jednim značajnim djelom, tržište rada i zapošljavanja. Smatram da bi možda najbolje bilo u tački g) na jednom mjestu staviti neku tačku, a ovaj ostali dio vidjeti dobro proanalizirati šta je to što može da ostane.

G. Jovan Todorović misli da bi bilo dobro da kod izrade ovakvih materijala bude što manje centralizacije, jer govoreći iz vlastitog iskustva, niži nivoi, entiteti, kantoni, općine, kantoni i td., uvijek pokušavaju da opstruiraju nešto što dolazi sa nekog nivoa uz jednu indolentnost kad je to u pitanju. Uz što manje centralizacije bićemo izuzetno efikasni kad je u pitanju nešto što bi trebali biti zajednički ciljevi. Nada se da ćemo imati za koju godinu i promjenu Ustava što upućuje da će se to moći sve fino ukalupiti.

G. Bajazit Jašarević smatra da ova Komisija ne može nikako da započne da radi ozbiljan posao zbog prilično velike ograničenosti i nadležnosti BiH zbog ustavnih ograničenja. Nebitno je što će možda tako i ostati, bitno je šta piše u Ustavu i zakonima i tako treba i raditi. Razumije dileme, Komisiji ne može ni doći ono što nije u nadležnosti institucija, ne možemo sami sebi dodjeljivati nikakvu nadležnost. Dilema koja se stalno provlači odnosi se na Sporazume o kreditnom zaduženju koji se razmatraju na Parlamentu a nisu prošli niže nivoe vlasti. Ima dojam da se općine, kantoni, pa i entiteti i primjeri komotnog ponašanja, ali smatra da je ova zemlja vrlo malo zadužena i da bi ova Komisija trebala dati svoj sud o toj dilemi. Daje podršku rješavanju potreba na terenu i općinama, kož zaduženja države. Zalaže se da država daje podršku kreditnim zaduženjima, tj. da postoji javna infrastruktura koja bi davala saglasnost. Smatra da je bolje je vjerovati nego istraživati i osporavati potrebe na terenu, u demokratskom društvu treba na lokalnom nivou odlučivati šta je prvi ili visok prioritet. Državi fali bilo kakvih a naročito dobrih projekata i zato ne treba osporavati kreditno zaduženje lokalne zajednice. Ističe da imamo vrlo siromašnu javnu infrastrukturu od vodovodne, vodoprivredne, saobraćajne i druge i da Komisija ne treba osporavati kreditne sporazume postignute

na terenu. Smatra nebitnim da li će ovo biti uz naglasak u nadležnostima institucija ili će biti izbačeno.

G. Ivo Miro Jović smatra da u članu 56. kao predlagači reformi nisu navedena Ministarstva i da to treba uvrstiti pod b), te da pod g) ne treba taksativno nabrajati utrdivanje mjera ekonomske politike. Smatra da se na ovaj način prave mali iskoraci naprijed i da je napravljen jako dobar selektivan pristup.

G. Adem Huskić smatra da se, nebitno o kom se nivou radi, i bez obzira na postojeća ustavna ograničenja, ne može unapređivati poslovno okruženje samo u jednom entitetu, kantonu ili opštini obzirom na jedinstven tržišni prostor. Niko nije protiv samostalnih nadležnosti u poboljšavanju uslova poslovanja, i ima masa stvari koje ti nivou mogu raditi bez obzira na ovaj dio, ali ne može se sve posmatrati isključivo sa nivoa entiteta ili kantona, da bi imali jedinstven tržišni prostor i uslove za zdravu konkurenciju. Uzimajući u obzir smijuriju koja se pravi oko npr. tržišta kapitala, nada se da će sazrijeti taj nivo svijesti i da Komisija o tom raspravlja, pa makar i ne mogla uticati na neke stvari. Ne treba ograničavao diskusiju radi utvrđivanja vlastitih propusta, Komisija ne treba da bude smetnja, bez obzira na ustavne nadležnosti entiteta, treba o tome raspravljati, da se vidi gdje smo. Ima puno rezona da i poslanici utiču da se mijenjaju ustavi i prilagođavaju kako bi sve firme poslovale na jedinstvenom tržišnom prostoru, imale regule i državu koja će te regule održavati, a ne i ovako i onako. Onda imate kaos i nema konkurencije. Smatra da se o tome mora razgovarati.

G. Rudo Vidović podržava ambiciju da se poslovníkom utvrde i razgraniče konkretne nadležnosti svih komisija, obzirom na vrlo česte dilemu u tom pogledu. Apsolutno podržava pripremljeni materijal i smatra dobrim potezom komisije da se na zahtjev Zajedničke ad hoc komisije to pitanje pokuša riješiti. Ovakve rasprave će se otvoriti u sličnim komisijama što je potrebno i poželjno, a uvijek treba voditi računa o postojećim ustavnim nadležnostima, kao i nadležnostima drugih komisija. Podržava stav g. Jovića da se izbriše taksativno nabranje utrdivanja mjera ekonomske politike. Prijedlozi će doći i na druge komisije i na dom, kad se bude rješavalo o poslovníku. Smatra da ostalo može ići, a sve ono što je u ovom trenutku dilema u pogledu nadležnost povjerenstva, može se dati u zadaću Ad hoc komisiji da razgraniči. Ostalo podržava kao prijedlog radnog materijala.

G. Amer Bekrić dao kratko pojašnjenje stavova iznesenih u prijedlogu izmjena, da se ne radi o zadiranju u nadležnosti entiteta nego o pokušaju da se razgraniče nadležnosti Komisija kako bi se olakšalo Kolegiju prilikom odreživanja koja Komisija je nadležna za pojedina pitanja.

G. Drago Ljubičić je rezimirao sve diskusije i naglasio da podržava prijedlog g. Jovića o brisanju taksativnog nabranja utrdivanja mjera u tački g). Smatra da Komisija ne treba otvarati dalje dileme. U tom smislu je donesen **ZAKLJUČAK**: Redefinirani prijedlog dostavi Ad hoc komisiji u formi amandmana. (UČINJENO)

Ad. 4.

Tekuća pitanja:

Komisija upoznata sa pozivom g. Petera Strauba, predsjednika Parlamenta pokrajine Baden-Wurtemberg za posjetu 29.05.2008. god. U delegaciji će učestvovati g. Drago Ljubičić, g. Ivo Miro Jović, gđa. Azra Hadžiahmetović i g. Adem Ibrahimpašić.

Sjednica je završena u 12,40 sati.

Sekretar Komisije

Amer Bekrić

Predsjedavajući Komisije

Drago Ljubičić